

B c Tri u Tiên: C i cách kinh t d i s c ép c a Trung Qu c

*Kim Jong Un (ph i) và V ng Gia Th y (trái), tr ng ban qu c t Đ ng C ng s n Trung Qu c g p g i Bình Nh ng ngày 02/08/2012.
REUTERS/KCNA*

Sau khi nhà lãnh đ o Kim Jong Il qua đ i vào cu i năm ngoái, con trai út c a ông đã lên k v đ i lèo lái m t đ t n c B c Tri u Tiên nghèo nàn và kém phát tri n.

Nhi u nhà phân tích cho r ng, nhà lãnh đ o m i Kim Jong Un s mang l i làn gió m i cho đ t n c, nh t là s ti n hành m c a kinh t r ng rãi h n so v i th i c a cha mình.

Nhßt báo đßn tß Ohmynews tßi Seoul Hàn Quốc có bài nhßn đßnh vß chß đß này, đßc Courier International trích đßn vßi dòng tßa :

“**Tßi Bßc Trißu Tiên : Kinh tß thß trßng không còn là mßt tß bß cho là bßy bß”.**

Tß báo nhßn vß vißn cßnh mß cßa kinh tß cßa Bßc Trißu Tiên qua vißc nhßc lßi chßng trßnh cßi cách do vß tân lãnh đßo Kim Jong Un đß xußt hßm cußi thßng Sáu rßi. Ý tßng chßnh cßa chßng trßnh này là: Nhà nßc sß không áp đßt chß tiêu sßn xußt cho các doanh nghißp nßa, mà các doanh nghißp sß đßc tß do tß chßc sßn xußt theo ý mình, đßc tß chß quyßt đßnh giá sßn phßm làm ra, nông dân thì sß chß nßp vào quß chung 70% lßng sßn phßm làm ra, trong khi hißn tßi là 100%.

Rß ràng đây là nhßng bßc khßi đßu cßa mßt nßn kinh tß thß trßng. Thß nhßng, tß báo nêu rß, vßn đß này không phßi mßi mß gì, mà vißc cßi cách kinh tß đß đßc ông Kim Jong Il bßt đßu tßi nßn hành tß năm 2002, nhßng bßc đß ề ßt và đß thßt bßi. Vì vßy, hißn tßi chßng trßnh cßa Kim Jong Un là tißp bßc con đßng mà cha mình còn đß dang.

Tß báo nhßn đßnh, hißn tßi khó mà bißt đßc đß xußt trên cßa ông Kim Jong Un chß là thông báo sußng hay là mßt quyßt tâm cßi tß thßt sß.

Tuy nhiên, mßt vài nhà phân tích cho rßng đó là bßc lßy đà cßa mßt quá trßnh cßi tß kinh tß có thß sß đßc chßnh thßc xúc tißn vào mùa thu này.

Mßt ngußn tin chßnh phß Hàn Quốc cũng cho bißt, chßnh quyßn phßa Bßc đßng nghißn cßu vß mßt đßnh hßng mßi cho nßn kinh tß Bßc Trißu Tiên.

Dù sao đi nßa thì đß xußt cßa ông Kim Jong Un cũng thßt sß thu hút sß chú ý cßa qußc tß.

Bởi vì sau cái chết của cha ông, thời gian ngày đêm hối hả trôi chảy tin tức từ xã của nhà lãnh đạo mới cho đến những tin tức lại của một đất nước mới danh là khép kín nhất hành tinh.

Đến với bản thân ông Kim Jong Un, vợ và kẻ vợ cha mình chẳng bao lâu, ông phải làm sao khi ông đến để tính chính danh và tạo dựng lòng tin trong dân chúng, mà vẫn để mọi chuyện của gia đình quy về trước tiên trong hiện tại không phải là vì có gì gì ng th tên là thành công, mà theo tờ báo đó là vì có nâng cao mức sống của người dân.

Có cách để kiểm soát của Trung Quốc

Theo tờ báo, cũng có ý kiến cho rằng Bình Nhưỡng quy định để kiểm soát kinh tế là vì bản Trung Quốc thúc ép.

Vẫn là một nước có cô lập nhất thời gian, người bản “sinh tồn chi giao” chính của Bắc Triều Tiên là Trung Quốc, để tác động mới chính của Bắc Triều Tiên cũng là Trung Quốc. Bắc Kinh gây sức ép buộc Bình Nhưỡng mà của rằng rất hạn chế các nhà đầu tư Trung Quốc vào làm ăn ở đây.

Trong bối cảnh kinh tế bao cấp nghèo nàn, trong cái thời cô lập quốc tế, Bình Nhưỡng dĩ nhiên phải nghe theo anh bạn láng giềng để không mất đi chỗ dựa của cùng.

Đến xúc tiến việc cải thiện kinh tế để hội tụ nhân lực, nhân vật số hai của chế độ Bình Nhưỡng là ông Jang Song Teak đã đến để phái đoàn hùng hậu gồm hơn 50 quan chức đến thăm Trung Quốc, mà trong đó đa phần là quan chức phải trách các vấn đề kinh tế.

Một tiêu chí của chuyên thăm là bàn về hợp tác kinh tế, và một thỏa thuận chính thức đã được ký kết về việc Trung Quốc hỗ trợ Bắc Triều Tiên phát triển hai vùng đặc khu kinh tế Rason và Hwanggumpyong trên lãnh thổ Bắc Triều Tiên.

Trong đó khu Rason sẽ ưu tiên cho công nghiệp, du lịch, khu vực hai sẽ tập trung vào công nghiệp truyền thông, nông nghiệp và dệt may.

Hãng thông tấn chính thức của Bắc Triều Tiên KCNA còn cho biết thêm, phía Trung Quốc cũng sẽ đầu tư xây dựng công nghiệp và cơ sở hạ tầng tại các khu kinh tế Rason.

Qui mô hợp tác có vẻ to tát, thế nhưng vị nhân viên hợp tác của biết có tài sắc không khi mà vị đại nhân chuyên thăm của ông Jang Song Teak tại Bắc Kinh, báo chí Trung Quốc đã đăng tải bài viết phê bày nhiều khiếm khuyết làm ăn không mấy đáng hoàng của phía Bắc Triều Tiên đối với các nhà đầu tư Trung Quốc khi những ngày này nền kinh doanh trên lãnh thổ Bắc Triều Tiên.

Nga, Mỹ và Trung Quốc: Ba câu chuyện, một bối cảnh

Với tựa đề “Những đứa con mong manh”, bài xã luận trên tuần san Courrier International có những nhận định thú vị về ba hồ sơ: Case Khai Lai ở Trung Quốc, Julian Assange ở Anh quốc và ba nữ ca sĩ của ban nhạc Pussy Riot tại Nga.

Tại Trung Quốc, bà Case Khai Lai là vợ của ông Bắc Hy Lai, nguyên là Bí thư Thành ủy Trùng Khánh, một nhân vật từng được cho là nhiều khả năng vào Bộ Chính trị trong kỳ đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc vào tháng Mười tới. Về mặt này, ông bị cách chức và đang bị điều tra tham nhũng.

Báo giới cho rằng đây là kết quả của cuộc thanh trừng trong nội bộ Đảng cộng sản quyên tiền trước thềm chuyển giao quyền lực trong nhiệm kỳ mới.

Bà Case Khai Lai thì bị buộc tội là đã đầu tư một tổ chức gia đình ở Anh. Trước tòa, bà đã thú nhận tội lỗi. Về mặt này, tòa đã tuyên án treo hình dành cho bà, nhưng là án treo hình treo, tức tạm hoãn thi hành trong 2 năm.

Đó là cho rằng, đây là một chiêu bài của nhà cộng sản quyên Trung Quốc, vì sau hai năm có thể

bà sẽ được giảm án xử nếu còn chung thân.

Còn đối với ông chủ trang mạng WikiLeaks Julian Assange, vì sẽ nhà chủ trách của Anh đã nã súng thì y Điển đã bắt đưa ra xét xử tội xâm phạm tình dục, ông Assange vừa qua đã chuyển vào tòa đối xử quán Ecuador tại Luân Đôn và xin tạm hoãn chính trị.

Tổng thống Ecuador đã chấp nhận đề nghị của Assange. Quyết định này lập tức gây căng thẳng ngoại giao giữa Anh, Thụy Điển và Ecuador. Thế là, hiện tại Assange vẫn nằm trong tòa đối xử Ecuador, cảnh sát Anh thì rình rập bên ngoài.

Tại Nga, vừa qua ba nữ ca sĩ của ban nhạc Pussy Riot đã bị tòa án tuyên phạt 2 năm cộng tể o vì đã tham gia vào buổi « cầu nguyện punk » chống Putin tại một nhà thờ Chính thống Giáo Matxcơva.

Sẽ là hai đến năm, 5 phút đối xử bắt buộc đã vào bên trong nhà thờ Chúa Cầu thờ tại Matxcơva, cầu nguyện xin Đức Mẹ để ng trình « xua đuổi Putin ». Nhân viên an ninh sau đó đã tể i giải tán.

Ngoài 5 phút nói trên còn một số người khác cũng tham gia như để ghi hình lại sự kiện diễn ra tại nhà thờ.

Ít ngày sau, cảnh sát đã bắt giữ ba thành viên của nhóm nhạc punk gồm Nadeja Tolokonnikova, 22 tuổi, Ekaterina Samoutsevitch, 30 tuổi và Maria Alekhina, 24 tuổi. Nhóm ca sĩ này hôm 17/8 đã bị kết án một năm cộng tể o vì hành vi « côn đồ » và « kích động thù hận tôn giáo ».

Như vậy rõ ràng đây là ba sự việc hoàn toàn khác nhau: với Cầu Khai Lai là một “vấn án thanh trừng chính trị”, với Assange là “vấn án gián điệp mạng”, còn với Pussy Riot chỉ là “chuyện đời thường”. Thế nhưng, theo tác giả, ba câu chuyện này có nhiều điểm đáng để suy ngẫm.

Nét đáng để suy ngẫm nhất, đó là sự trùng hợp ngẫu nhiên với thời gian diễn ra ba vấn án. Thế hai,

đó là cả ba vị vị c đi u thu hút đ c bi t s chú ý cả đ lu n qu c t .Th ba, và cũng là quan tr ng nh t, đó là ba câu chuy n nói trên đã đ l đi m y u cả ba đ i gia hàng đ u th gi i: M , Nga và Trung Qu c.

Đ i v i v án Assange, theo tác gi , c i r c a v n đ là vì anh này cách đây vài năm đã cho công b trên WikiLeaks 250.000 tài li u ngo i giao cả M , b i v y đã gây h n thù cho chính quy n Washington.

Không ph i Assange s b gi i v Th y Đ i n đ b xét x v t i xâm h i tình đ c, mà th t ra anh s s b t Th y Đ i n b đ n đ v M , và t t nhiên M s ph n anh ta s r t mong manh. Phía M thì luôn theo dõi sát sao v vị c này. Qua đó m i th y r ng, ngay cả đ i v i n c M thì không ph i s th t nào cũng có th đ c ti t l .

Còn v án Pussy Riot cũng không h đ n gi n. Nhóm ph n đ n hát bài ph n ng T ng th ng Putin nh ng l i ch n đ a đi m là nhà th Chính th ng giáo.

Theo tác gi , b i th mà chính quy n Putin không th nào ch p nh n nhìn th y nhà th Chính th ng giáo l i bi n thành n i ch ng đ i ch đ , vì r ng Giáo h i Chính th ng giáo v n dĩ đ c xem là m t c t tr đ m b o s n đ nh xã h i Nga th i h u Xô Vi t.

V án C c Khai Lai thì dính đ n vị c thanh tr ng trên chóp bu quy n l c Đ ng c m quy n. Vị c mang bà ra xét x ch ng nh ng không thuy t ph c đ c m i ng i tin t ng vào tính công b ng cả n n t pháp Trung Qu c, mà trái l i nó l i đ h m t chi ti t quan tr ng. Đó là vị c tòa án không chú ý đ n vị c xét h i ch ng bà là ông B c Hy Lai đ xem ông th t s có liên can th nào trong v vị c.

Tác gi cho r ng, chi ti t k l này là do gi i lãnh đ o Trung Qu c mu n c gi cái hình nh đoàn k t nh t trí trong đ ng, tr c th m đ i h i đ ng toàn qu c. Tác gi nh c l i, đây là m t v xì-căng-đan chính tr nghiêm tr ng nh t t i Trung Qu c t hai th p k nay.

Cuba : Đ i m i kinh t ch a đáp ng mong m i cả qu n chúng

T năm r i, Ch t ch Cuba Raul Castro đã b t đ u xúc ti n công cu c c i cách kinh t theo h ng kích thích lĩnh v c t nhân đ c u nguy cho n n kinh t bao c p không còn h p th i.

Th nh ng, ng i dân càng hy v ng bao nhiêu thì đ ng nh ti n đ c i cách càng đi n ra ch m ch p b y nhiều. Tu n san Le Nouvel Observateur có bài phân tích ch đ này v i dòng t a khá n t ng « Cuba : C i cách ho c là ch t đối ».

T báo ghi nh n Cuba đã có b c ti n trong lĩnh v c lĩnh v c t nhân, t c đã cho m r ng lĩnh v c này, ng i dân đã có th b c ra làm ăn v i t cách cá nhân.

Nhi u ng i Cuba đã h m h mu n lao vào kinh doanh trong lĩnh v c t , mu n m doanh nghi p t nhân; y th nh ng trên th c t , th t c r m rà, ti n trình c i cách ch m ch p.

Ngân hàng thì ch a cho vay ti n, lĩnh v c t ch đi n ra trong ph m vi bán l , ch a xu t hi n các nhà kinh doanh s .

Thêm vào đó là v c thi u th n ngu n nguyên li u trong n c. Lĩnh v c b t đ ng s n thì hi n t i c u đang v t cung. Trong nông nghi p, năng su t và giá c có tăng lên, nh ng, nhà n c v n còn ki m soát v m i m t.

Trong v c tinh gi m b máy hành chính, lúc đ u chính ph tuyên b m t s l ng c t gi m biên ch kh ng l , r i sau đó l i không th c hi n đ y đ nh đã h a do s x y ra b t n xã h i.

Lĩnh v c t nhân hi n đã s đ ng kho ng 400.000 lao đ ng, chi m 8% dân s trong đ tu i lao đ ng, t c tăng g p đôi so v i năm 2010.

Nh v y, đã có nhi u ng i t lĩnh v c nhà n c m c a hàng t nhân mua bán, th nh ng trong th c t , ti n kinh doanh ch đ đ tr ti n thuê m t b ng và ti n thu .

Trong b i c nh đó, ng i Cuba t ra nghi ng kh năng ti n hành c i cách c a Ch t ch Raul Castro. H lo s s tái di n k ch b n c a nh ng năm 1990, khi y ông Fidel Castro cũng ra l nh t do kinh t , nh ng sau đó l i đóng c a « m t cách thô b o ».

Còn theo nh n đ nh c a Le Nouvel Observateur thì tình hình t i Cuba hi n t i có th tóm l c nh sau : ch cho phép kinh doanh t nhân nh l ch ch a cho phép nh ng nhà kinh doanh s , ch cho phép m các c s s a ch a xe h i mà ch a cho phép nh p kh u ph t ung, ch p nh n s n xu t nông nghi p t nhân nh ng ph i d i s ki m soát c a nhà n c.

Nhìn v t ng lai s p t i, t báo d n l i nh n đ nh c a m t s chuyên gia kinh t cho r ng, n u chính ph Cuba không ti p t c m r ng ph m vi t nhân hóa n n kinh t thì m c tiêu lĩnh v c kinh t t nhân chi m t 35% đ n 40% t tr ng n n kinh t qu c gia vào năm 2015 s khó lòng mà đ t đ c.

Theo các chuyên gia này, kinh t Cuba hi n t i v n là m t n n kinh t t p trung theo ki u Liên Xô tr c đây.

Tuy v y, không ph i t t c đ u u ám nh nh n đ nh c a m t nhà kinh t cho r ng, Cuba bu c ph i b c ra kh i mô hình kinh t bao c p, nh ng s b c đi m t cách « tu n t nhi ti n », b i l nh l i nh n đ nh c a m t giám đ c doanh nghi p nhà n c t i Cuba : « Ho c là c i cách, ho c là ch t đối ».

Th gi i phân vân gi a cái l i và h i c a ma túy

Ma túy gây h i cho con ng i, đi u đó đã rõ r i, nh ng ma túy cũng có th có l i cho con ng i trong tr ng h p nó đ c s d ng đ gi m b t đau đ n cho các b nh nhân ung th hay AIDS giai đo n cu i.

Tuy nhiên các qu c gia trên th gi i hi n t i v n còn có v ch i v i gi a hai b l i h i c a ma túy, d n đ n tình tr ng vi c s d ng ma túy trong m c đích y h c đ c m i n c làm m t ki u.

Phản ánh sự việc này, tuấn san Le Monde có bài chủ đề : « Các liên pháp chăm sóc tởm thời (bằng ma túy) ít được tiếp cận các nhóm nghèo ».

Tờ báo cho biết, hiện trên thế giới có đến hàng chục triệu bệnh nhân không được tiếp cận thuốc giảm đau.

Theo số liệu của tổ chức Human Rights Watch (HRW) công bố hồi giữa năm ngoái, có 60% bệnh nhân chết mỗi năm các nhóm thu nhập thấp và trung bình cần dùng thuốc giảm đau, tức khoảng 33 triệu người, trong đó có khoảng 3,5 triệu người mắc bệnh ung thư hoặc AIDS giai đoạn cuối không được điều trị giảm đau đúng mức.

Nguyên nhân trước tiên đến từ Công ước về ma túy của Liên Hiệp Quốc thông qua hồi năm 1961 theo đó : « Việc sử dụng ma túy trong mục đích y học là cần thiết để giảm đau...Phải có biện pháp phù hợp để đảm bảo có ma túy dùng cho mục đích này ».

Thực tế, công ước cũng nêu rõ : « Nghiện ma túy là một thảm họa cho mỗi cá nhân, là một mối nguy hại về kinh tế và xã hội cho nhân loại ».

Tờ đó, một nhiệm vụ kép là làm sao có thể phòng ngừa nghiện ma túy, vừa phải đảm bảo có đủ ma túy cho liên pháp giảm đau đã đề nghị lên các quốc gia.

Và thực tế cho thấy, cuộc chiến chống ma túy đã thực sự trở về với cần thiết có ma túy để giảm đau cho các bệnh nhân. Một chuyên gia nhận định : « Trong khuôn khổ cuộc chiến chống ma túy, các nhóm đã tạo ra nhiều luật lệ, vô tình gây cản trở cho cuộc chiến chống đau đớn các bệnh nhân, và thực là các bệnh nhân bị ng trở thành nạn nhân không ai để ý ».

Theo Human Rights Watch, 35 quốc gia trên thế giới, chỉ có 1% bệnh nhân ung thư hoặc AIDS bị đau đớn được điều trị giảm đau đúng như yêu cầu.

Phán lán trong sß này là ß nháng nác thußc Châu Phi nam Sahara, sß còn lái nám rßi rác ß Châu Á, Trung Đông, Bßc Phi và Trung Mß.

Sß chênh lßch vùng lãnh thổ trong vißc sß dáng ma túy gißm đau cũng rßt lßn. Nhß vißc sß dáng chßt Morphine cho mßc đích y tß, vùng Bßc Mß và Châu Âu chỉßm đßn 90% lßng Morphine đßc dùng trên thß gißi, còn các nác có thu nháp thßp và trung bình chß chỉßm có 6%.

Trong khi ß nháng nác này lßi chỉßm đßn 50% lßng ngß i bß ung thß và 90% lßng ngß i nhißm HIV trên thß gißi.

Thß mßi thßy, ma túy có thß hßi ngß i cũng có thß giúp ngß i, cần bßng đßc hai mßt này mßt cách thßa đáng thßt không đß chút nào.